

СТАТИСТИКА НА ОБЩЕСТВЕННОТО ЗДРАВЕ И ЗДРАВΟΣЛОВНИТЕ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

Нормативна регламентация

Регламентирането на статистическата дейност относно статистиката на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд има два аспекта:

1. Законова регламентация, произтичаща от законодателството на Общността по отношение на статистиката на здравеопазването. Това включва Регламент 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността за общественото здраве и здравето и безопасността на работното място, и задължението и съгласието на страните-членки на ЕС да прилагат общите условия на Регламента по отношение областите на статистиката на здравеопазването.

2. Националното законодателство, което отразява и прилага законодателството на Общността и разработените методологии и ръководства за конкретното приложение на регламентите. Националната статистическа програма на България съдържа изследванията, провеждани от НСИ и другите органи на статистиката.

Организация на статистическата дейност в областта на здравеопазването

Статистическата дейност в областта на здравеопазването се осъществява от НСИ и НЦЗИ и Регионалните центрове по здравеопазване, които са органи на статистиката и се осъществява чрез провеждане на статистически изследвания от страна на двете ведомства и териториалните им структури. Дейността се регламентира от разпоредбите на Закона за статистиката, Закона за здравето, Националната статистическа програма и Наредба № 10 от 05.07. 2000 г. за медико- статистическа информация и информация за извършваната медицинска дейност от лечебните заведения на Министъра на здравеопазването.

Чрез системата от статистически изследвания, включени в НСП и провеждани от НСИ и НЦЗИ се осигурява годишна статистическа информация за здравната мрежа по видове лечебни и здравни заведения, Статистическите изследвания, провеждани от НЦЗИ осигуряват информацията за дейността на заведенията, използване на легловия фонд, хирургически операции, диспансерното обслужване в специализираните заведения и други. Интегрираното използване на данните от статистическите изследвания на двете ведомства - органи на статистиката - дава възможност за цялостно характеризиране на системата на здравеопазването и дейността на лечебните и здравни заведения в съответствие с действащата нормативна уредба.

Здравно интервю

Изследването е част от Европейската система на здравни изследвания в рамките на Европейската статистическа система. Провежда се с петгодишна периодичност. Целта му е при използването на хармонизиран инструментариум, осигуряващ в голяма степен сравнимост на данните между страните от ЕС, да се оцени здравният статус, начинът на живот (здравни детерминанти) и ползването на здравни услуги от населението на ЕС. Информацията се събира чрез интервю “ лице в лице ” при посещение в домакинствата, попаднали в извадката.

Националният статистически институт проведе изследването през октомври и ноември 2008 г. Тематичните области, обхванати във въпросника, са насочени към задоволяване на основни потребности от информация, като не се обхващат всички аспекти на здравето в детайли, което би могло да стане чрез специфични изследвания на национално ниво.

Въпросникът е структуриран в четири модула:

- ✓ Здравен статус;
- ✓ Здравни грижи;
- ✓ Здравни детерминанти (начин на живот);
- ✓ Основни социално-икономически характеристики.

Изследването обхваща представителна за страната извадка от 8 393 лица на възраст 15 и повече навършени години в 3 725 обикновени домакинства. В съответствие с методологията на изследването от генералната съвкупност са изключени институционализираните домакинства, като пансион и общежития, институции за предоставяне на социални услуги, затвори и т.н.

Интервю с упълномощено лице (друго лице от домакинството отговаря вместо лицето, подлежащо на анкетиране) се допуска само по здравословни причини. Съществуват две възможности – ако лицето има физически или психически проблеми или ако в момента на интервюто лицето е на болнично лечение. При провеждането на интервю с упълномощено лице се спазва изискването да се задават само част от въпросите, включени в анкетната карта, за които екипът от международни експерти е преценил, че друго лице би могло да даде коректна информация. При настоящето изследване, лично информация са предоставили 5 207 лица или 92% от всички анкетираните.

Изчисляват се основни показатели, характеризиращи здравния статус на населението, а именно - субективна оценка на здравето, разпространение на хронични заболявания, използване на медицински услуги, употреба на медикаменти, здравна профилактика, индекс на телесната маса, разпространение на тютюнопушенето и употреба на алкохол.

Публичност и прозрачност

Ежегодно НСИ издава публикация “Здравеопазване”, в която се публикуват резултатите от регулярните статистически изследвания, провеждани от НСИ и НЦЗИ. Публикацията съдържа основни методологически пояснения.

Данни от статистическите наблюдения в областта на статистика на здравеопазването се публикуват в “Статистически справочник” и публикация “България - Статистическа панорама” (предварителни данни), и в “Статистически годишник” (окончателни данни). Данни за умираанията по причини на смъртта се публикуват и в публикация “Население”.

Данни по основни показатели в областта на здравеопазването се представят чрез прессъобщения на интернет страницата на НСИ и се предоставят на потребители, при поискване, по установения в НСИ ред.

Потребители на информацията са Народното събрание, органите на изпълнителната власт, Националната здравноосигурителна каса, както и редица европейски и международни организации – Статистическата служба на ЕС (Евростат), Световната здравна организация, ЮНЕСКО, УНИЦЕФ и други.

На web страницата на НСИ (www.nsi.bg) е включена методологията на статистиката на здравеопазването, както и основни таблици с данни за смъртността по причини, здравната мрежа и други.